

Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

☛ (/) > Trafik og transport - Videnskab - Teknik (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik>) > Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Danmarks flyvehistorie - de små fly

— Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/strandet-paa-java>)

Danmarks flyvehistorie - de små fly

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 521

Del artikel: **f**

([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie-de-smaa-fly)

Ole Steen Hansen

Danmarks flyvehistorie – De små fly - Bind 2

Turbine 2022, 418 sider illustreret. 400 kr.

Af Kresten Sæe

En fagligt og visuelt imponerende udgivelse om dansk flyvnings historie

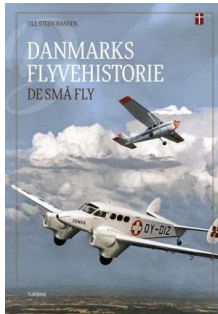
Faktisk er der ikke siden 1930'erne udkommet et samlet værk om dansk flyvning. Det rettes der nu op på i dette gennemillustrerede og trebindsværk, hvoraf der nu foreligger bd. 2, efter at Danmarks flyvehistorie - fra Ellehammer til Airbus bd. 1 udkom for et år siden (Se anmeldelsen her) (/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/danmarks-flyvehistorie). Tredje bind med den militære flyvning fra 1912 til i dag ventes udgivet 2023.

Det nyudgivne bind er som det tidligere gennemillustreret med masser af store fotos i både farve og sort/hvid og omhandler de små fly med deres ofte farverige flyvere og mangeartede opgaver overalt i Danmark.

Inddelingen er kronologisk med start fra de første mere eller mindre vellykkede danske ballonopstigninger til de første fly og de prægtige modige mænd, der fløj disse ikke altid så pålidelige tekniske indretninger, frem til vore dages strålinjede alsidige fly og helikoptere til brug i både fritid og på arbejde.

Udviklingen tog fart efter 1. verdenskrig

Første verdenskrig gav teknikken et enormt skub fremad og gjorde, at vovehalsens bedrifter blev mindre vovede. Til gengæld var den menige danskers bevidsthed netop her i de første efterkrigsår usvækket og flyveopvisninger med akrobatik på vingeplanerne, diverse stævner og luftrederier med rundflyvninger, hvor der kunne købes billetter, blev suppleret med fx distancflyvninger. Aktiviteterne blev også gjort til genstand for en intensiv pressedækning, hvor der ikke blev sparet på lovprisning og national heltedyrkelse, selv om en del af udøverne ofte var udenlandske piloter.

Mest læste artikler

Lige nu 1 dag 7 dage 28 dage

Den Gamle Jul og Julemanden (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/jul-32-32/julemandens-historie-40-40-40/den-gamle-jul-og-julemanden>)

TV-tips, uge 51, 2022 (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-51-2022>)

Sankt Nikolaj (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/jul-32-32/julemandens-historie-40-40-40/sankt-nikolaj>)

Pynt til toppen af træet (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/jul-32-32/julepynt-35-35-35/pynt-til-toppen-af-traeet>)

Hvem var Lucia? (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/lucia-31-31/hvem-var-lucia>)

Julebøger (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/jul-32-32/leksikon-41-41-41/juleboeger>)

Jødernes historie (<https://www.historie-online.dk/boger/foedernes-historie>)

© 2016 Copyright Historie-online

Vestjysk Marketing

Et eksempel på de mange kvalitetsfotos fra luften Ole Steen Hansen selv bidrager med. Det tomtorede KZIV ambulancefly udnævnes i bogen til Danmarks nationalfly på linje med Salvognen og Den lille havfrue. Store ord - men også for mig er der bestemt en del om snakken. Her ses KZIV ved et veteranstævne sammen med KZIII i formationsflyvning over Ringkøbing Fjord.

KZ-flyene og Skandinavisk Aero Industri som centrale elementer

Flyene var oftest også af udenlandske fabrikat, men enkelte opfindsomme pionerer gav sig i kast med at konstruere danskfremstillede fly.

De første vellykkede her var KZ-flyene konstrueret af Viggo Kramme og Karl Gustav Zeuten, som fik næsten ubegrænset støtte af finansmanden Gunnar Larsen fra FLSmiths Koncernen. Sammen skabte denne trio Skandinavisk Aero Industri, hvis historie får en velfortjent hædersplads i bogen.

KZ-flyene var en lovende dansk konstruktion, men 2. verdenskrig blokerede det gryende industrieventyr, hvor de to vellykkede modeller KZII og KZIV i 1939-40 ellers synes at stå foran serieproduktion.

Krigsuddet satte også en stopper for stort set al anden dansk flyvning bortset fra model- og svæveflyvningen, der gennem bogens godt 400 sider får fyldig omtale på linje med fx flyverskoler, flyvepladser og farverige flyvere, deres fly og de mangeartede opgaver landet over.

Efterkrigstiden og dens mangeartede udvikling

Efter 2. verdenskrig forventede Scandinavisk Aero Industri lige som andre i branchen et opsving for privatfly og flyvning, og serieproduktionen af først KZIII og senere KZIII gik i gang.

Men modvinden var hård, idet Gunnar Larsen faldt i unåde efter besættelsen, og en brand i februar 1947 ødelagde både fabrikken og 22 næsten færdiggjorte KZ VII'ere. Dermed lå drømmen om en dansk flyfabrik og et eksporteventyr reelt knust.

Men på næsten alle andre områder bragte de nye tider i årtierne derefter fremgang i form af nye aspekter inden for dansk flyvning og de små fly.

Ole Steen Hansen beskriver her udviklingen i fint opdelt tidsintervaller, hvor nye tilkommende grene af fly og flyvehistorien kronologisk omtales, efterhånden som de opstod.

Det være sig fx de små flys mangeartede anvendelse inden for især fritidsflyvning, men også i erhvervsområde henseende som fx sprøjteflyvning i landbruget, hvor store mængder af bladan og nikotin spredtes med fly over det ganske land helt ned til en halv meter over kornet med 160km/t. Også fx helikopterflyvning, kvindernes verdensmesterskab i svæveflyvning og historien om Viggo Sylvest Jensen og hans virksomhed, som bl.a. i 1950'erne stod bag de mange luftfotos af landets bondgårde, får omtale. Hertil kommer stof om andre af dansk flyvning markante skikkelser, hvoraf en af de største - Jens Toft - døde her for nylig, 8. november.

Bent Hansen redder filmoptagelserne til Olsen-Banden i Jylland

Hele denne rivende udvikling beskrives indgående i spændende kapitler, afsnit og billedkommentarer og er dertil yderligere krydret med udøvernes erindringer, der ikke sjældent er tilsat ind imellem ret så halsbrækkende episoder, som desværre ikke for alles vedkommende endte lykkeligt.

Den mangeartede del af flyvehistorien, som Ole Steen Hansen her levendegør for læseren, udgøres fx af vellustrerede kapitler om dansk svæveflyvning, dens initiativtagere og klubber fra den spæde start til i dag. Yderligere leves der også plads til fx ambulanceflyvning både under og efter krigen, fysalg og flysælgere, firma- og taxiflyvning.

Det sidste med bl.a. med taxipiloten Bent Hansen, der i 1971 sikrede, at Poul Bundgaard kunne være med i såvel filmoptagelserne til Olsen-Banden i Jylland i Hønsholm om dagen som Cirkusrevyen på Bakken om aftenen gennem 6 uger.

Endnu et kvalitetsfoto af forfatteren selv, mens han har hængt ud af et åbent flyvindue. Her i form af et dobbeltopslag fra bogen med et ASH 25M svævefly med hele 25m spændvidde og klappmotor til selvstart. Bogen giver et omfattende indblik i dansk svæveflyvning

Sammenfatning, vurdering og målgruppe

Bogen bygger på en omfattende research i bøger og samtidige aviser og blade. Her kan læseren fx glæde sig over afbildning af modelbyggesæt fra Familie Journalen og fine datidige annoncer fra bladet FLV, ligesom der er gravet dybt med hensyn til s/h arkivfotos.

Af yderligere illustrationsmateriale ses bogen igennem også forfatterens egne ofte imponerende farvefotos af fly og flyrelaterede motiver, der også for en del indleder bogens kapitler i visuelt smukke dobbeltopslag.

Bogen bygger i udstrakt grad på personportrætter, interviews og personhistorier, der især dominerer i de lidt mere løst strukturerede sidste kapitler: Sport og fritid og De store stævner.

Her tager de mange portrætter og fotos af glade udøvere, som forfatteren har mødt på sin vej, ofte overhånd. Det kan selvfølgelig være prisværdigt, at alle bliver portrætteret og ingen glemt. Men prisen betales for mig her i form af et ofte lidt ustruktureret præg af privat fotoalbum, som jeg gerne havde undværet til fordel for plads til et stikordsregister over de afbildede flytyper og markante begivenheder og personer. Et sådant burde være et must i et værk af denne type og bringes forhåbentlig samlet i sidste bind.

Men når det er sagt, sidder de mange portrætter i bogen som helhed i skabet og giver sammen med de mange anekdoter de mere tørre gennemgange af årstal og detaljer et fint journalistisk liv. Dertil kommer bogens imponerende illustrationsmateriale, hvor stort set hvert eneste opslag udgør en visuel nydelse.

Ja, måske er der definitionsmessigt tale om en coffee table bog, men i givet fald også en sådan, hvor det visuelle udtryk ikke på nogen måde går på akkord med fagligheden.

Dertil er fremstillingen letlæst med fine anskuelige analyser og paralleller til samtidens generelle historiske udvikling andetsteds, ligesom mange af kapitlerne kan læses selvstændigt med fint udbytte.

Jo, der er virkelig meget at glæde sig over for de fly- og flyveinteresserede, der som jeg utvivlsomt spændt afventer værket's tredje og afsluttende bind.

[Historie-online.dk, den 23. november 2022]